

ชื่อพื้นเมือง :

ไม้ต้นขนาดใหญ่ สูงได้ถึง 35 เมตร ลำต้น กลมตรง มีพุพอนสัน เปลือก สีน้ำตาลอมเทา เรียบถึงแตก เป็นเกล็ดเล็กน้อยหรือแตกเป็นแผ่นตื้น มีช่องอากาศชัดจำนวนมาก เปลือกมีสีครีมอมเหลือง หรือมีจุดสีส้ม มียางสีขาว ในกว้าง 4-12 ซม. ยาว 8-24 ซม. ออกสลับ เรียงเวียนบนกิ่ง รูปขอบขนานแกมรีงรูปไข่กลับ ปลายทุ่มหรือแหลมสั้น โคนทุ่มกลมหรือกิ่งรูปหัวใจ ขอบไม่จักหรือเป็นพู ใบแก่เนื้อคล้ายหนัง เกลี้ยงหรือ มีขันละเอียด โดยเฉพาะบนเส้นใบหลักด้านบน ค่อนข้างมีขันแน่นโดยเฉพาะบนเส้นใบด้านล่าง เส้นใบหลักจาก โคนใบ 1 เส้น จนเล็กน้อยด้านบน เส้นใบ 10-16 คู่ ตามด้านบน เท็นชัดด้านล่าง เส้นใบย่อยคล้ายขั้นบันได เท็นชัดด้านล่างก้านใบยาว 2-3.5 ซม. มีขัน หูใบยาว 0.5-1 ซม. เชื่อมติดกันเป็นคู่ มีขันละเอียดร่วงเร็ว ทึ้งรอยแพลงแคบข้างก้านใบ (กี่งรอบกิ่ง) กิ่งอวนล้ำ มีรอยแพลงในชัด มีขันสีน้ำตาลสนิมแน่นเมื่ออ่อน ช่อดอก กลมแน่น ดอกเพศผู้และดอกเพศเมีย อยู่ต่างต้น ออกเดี่ยวที่ซอกใบ หุ้มด้วยหนามแข็งหรือเกล็ด มีใบประดับ รูปสามเหลี่ยม 2-4 ใบ ยาว 0.5-1 ซม. อยู่ที่โคนของช่อกลม แต่ละดอกจะมีอยู่ในโครงติดกันเป็นช่อคลุมหั้งหมวด กลีบร่วมเชื่อมกันยกเว้นที่ปลาย เกสรเพศผู้หรือรังไข่โพลพันดอกเล็กน้อยเมื่อแก่เต็มที่ ช่อดอกเพศผู้ขนาด 2.5-3.5 ซม. บนก้านยาว 2-3.5 ซม. มีหนามเล็กน้อย แต่ละดอก เกสรเพศผู้มี 2 อัน ยาว ได้ถึง 8 มม. ก้าน ชูอับเรณูแยกหรือโคนเชื่อมติดกัน อับเรณูยาวประมาณ 3 มม. ปลายสันชัด ช่อดอกดอกเพศเมียขนาด 2-3.5 ซม. บนก้านยาว 3-5 ซม. มีหนามชัด แต่ละดอกมีรังไข่ 1 อัน และยอดเกสรเพศเมียเล็กเรียวยาว 1-1.5 มม. ผล ขนาด 5-12 ซม. บนก้านอวนล้ำยาวได้ถึง 5 ซม. กิ่งทรงกลมหรือหนาใหญ่ เปลือกหนามีเปลือกรูปรวย ยาวได้ถึง 1 ซม. (คล้ายทุเรียน แต่ไม่มีแหลมเท่า) สุกสีน้ำตาลอ่อน แก่แตกไม่สม่ำเสมอ ผลย่อยจำนวนมาก ล้อมรอบด้วยเนื้อแน่นรอบๆ แกนกลาง หายาก พับใบปิดบีที่ต่ำค่อนข้างสมบูรณ์ จ. สงขลา นราธิวาส ยางมีพิษ

ข้อมูลอ้างอิง : ก้าร์ดเนอร์, ไรมอน ให้ปีภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-ครุฑพา : อวนวินท์หินทึ่งแอนด์พีชซิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : <https://www.flickr.com/photos/adaduitokla/14380605208>

